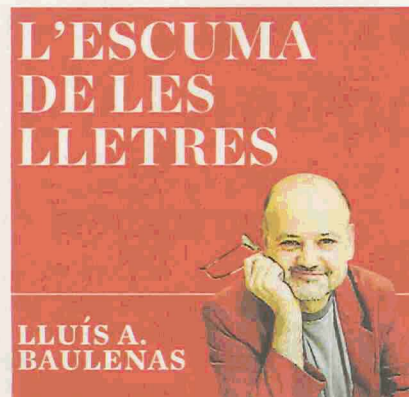

L'ESCUMA DE LES LLETRES

SÍNDROME DE STENDHAL LITERÀRIA?
Coneixem els símptomes d'aquesta síndrome: l'exposició a la bellesa, concentrada, pot provocar efectes físics com ara mal de cap, esgarri-fances i fins i tot esvaïments. Rep aquesta denominació a causa del famós autor francès, que ja en va fer una primera descripció (basada en la seva pròpia experiència) provocada per la seva visita a Florència, el 1817. Avui tractarem el que podria ser una derivació no descrita d'aquesta síndrome. La podríem batejar com la *síndrome de Smart*. Les seves víctimes són bàsicament dones que davant la bellesa cauen literalment enamorades de l'autor que l'ha produïda.

Ja fa dies vam parlar del extraordinari dietari-novel·la *A Grand Central Station em vaig asseure i vaig plorar* (novel·la del 1945, traduïda al català el 2011 per Marta Pera Cucurell i publicada a Viena Edicions) de l'autora canadenca Elizabeth Smart (que ens ha servit per batejar la nova síndrome). Hi explica la seva follia d'amor pel poeta anglès Georges Baker. Va durar tota la vida, el poeta Baker li va fer quatre fills (d'un total de quinze, dels quals, amb la seva dona oficial, només tres) i mai no li va donar cap esperança de mantenir una relació seriosa. Remarquiu que l'inici d'aquest enamorament foll va ser la lectura, per part d'Elizabeth Smart, dels poemes de Georges Baker.

Un altre exemple: el 1948 Roberto Rossellini va rebre una carta d'una actriu sueca que li deia: "Estimat senyor Rossellini, he vist les seves pel·lícules *Roma, ciutat oberta* i *Paisà* i m'han agradat molt. Si li cal

Literatura i art que enamoren

Hi ha amors literaris -'Les penes del jove Werther' de Goethe i 'Cyrano de Bergerac' d'Edmond de Rostand- i amors provocats per la literatura. A 'Un año ajetreado', Anne Wiazemsky recorda com va conèixer Godard

POC DESPRÉS DE CONÈIXER GODARD, ANNE WIAZEMSKY VA RODAR AMB ELL 'LA CHINOISE', UNA DE LES PEL·LÍCULES POLÍTQUES DEL CINEASTA MÉS ACCESSIBLES. GAUMONT

una actriu sueca que parla molt bé l'anglès, que no ha oblidat l'alemany, que no se l'entén gaire bé en francès i que en italià només sap dir *ti amo*, estic preparada per venir i fer una pel·lícula amb vostè. Signat, Ingrid Bergman". Aquesta carta va ser l'inici d'una de les grans històries d'amor del món del cinema. Va durar nou anys, i va donar com a resultat tres fills i tres pel·lícules: *Stromboli*, *Europa '51* i *Viatge a Itàlia*.

WIAZEMSKY, L'AMOR I GODARD

I ara, gràcies a l'editorial Anagrama, ens arriba *Un año ajetreado*, en traducció castellana de Javier Albiñana, de l'actriu i escriptora francesa Anne Wiazemsky. El 1966 va escriure una carta al cineasta Jean-Luc Godard. No només hi manifestava l'admiració pel seu cinema, sinó que, directament, li deia que l'estimava.

En el llibre esmentat explica, des de la distància, quaranta-sis anys més tard, l'inici d'aquella relació (que va durar dotze anys i unes quantes pel·lícules, també). És molt interessant no solament perquè ens descobreix un Jean-Luc Godard íntim imprevist i impensable (obsessiu, amorós, gelós, passional, xerraire), sinó perquè hi fa una aproximació literària de qualitat, fresca, sense rancúnia. Ho comenta des dels seus seixanta-quatre anys, però és capaç de ficar-se en la pell d'ella mateixa, a l'època, amb divuit anys, esdevenint parella d'un dels fetitxes de la Nouvelle Vague, disset anys més gran que ella. Molt recomanable per a cinèfils i per a tota classe de lectors. ♦